

WŁOCŁAWO Kujawskie

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Przebieg
na miejscu i zł. 80
gr., na prowincji i
z odnośnikiem do
domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 10 groszy
polskich, na dru-
giej i trzeciej — 8
gr., na czwartej —
5 gr. Ogłoszenia
drobne po 3 grosze
za wiersz. Tłusty
druk — podwój-
nie. Najm. ogł. —
30 gr. Dla zagran-
icy ceny o 100 proc.
wyższe. Układ ogło-
szeń czterolamowy.
Ceny ogłoszeń, po-
dane w złotych pol-
skich, obliczane be-
da podług kursu
złotego franka,
ustalonego przez
Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosz, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIELI I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

**Sprzedaż Towarów Wełnianych
i Zakład Krawiecki**

T. TOMCZAK

WŁOCŁAWEK CYGANKA 16.

**POLECA towary na sezon wiosenny
i letni w najlepszych gatunkach
krajowych i zagranicznych.**

**WYKONANIE ROBÓT SOLIDNE.
CENY PRZYSTĘPNE.**

*Wszystko, co obraża prawdę lub miłość, jest złe.
Pascal.*

Państwo żydowskie w Europie.

Głosy prasy. Uwagi „Naszego Przeglądu”.

Nie jest to jeszcze Rosja sowiecka, w której żydzi mają pełnię władzy. Izraelici chcą urządzić się mocniej, stworzyć zwartą masę na żywnych polach nad morzem Czarnym. A więc nowa ziemia obiecana.

»Rzeczpospolita« zajmuje się tym zagadnieniem na podstawie wiadomości Żydowskiej Agencji Telegraficznej podanej z Moskwy do Konstantynopola. Oto ustęp depeszy:

„Uwaga żydowskich kół Moskwy skoncentrowana jest obecnie na projekcie skolonizowania przez żydów Krymu i sąsiednich rejonów Ukrainy w celu utworzenia t. zw. Żydowskiej Republiki Autonomicznej. Bardzo możliwe, że projekt ten oddawna już rozważany w wyższych instancjach sowieckich, będzie rychło uskutecznił”.

Oddawna rozważany, ale trzymany w tajemnicy. Dziś wiemy, że autorem jego jest Abraham Bragin.

Korespondent Ż. Ag. T cznej dodaje, że inicjatorom projektu wcale nie chodzi o robienie konkurencji kolonizacji Palestyny i ruchowi sjonistycznemu. Kwestia żydowska jest bowiem bardzo złożona i może być rozwiązywana w różnych kierunkach, a przytem sytuacja w Palestynie nie sprzyja wcale natychmiastowemu osadnictwu żydowskiemu.

W Rosji pod tym względem jest lepiej. To też p. Bragin zdecydował się upatrzyć na żydowskie osadnictwo „całą północną część Krymu i sąsiednie części Ukrainy, włączając Odesę, Chersoń i Nikolajew.

Na wschodzie granicą kolonii żydowskiej będą Geniczesk i Berdianek na morzu Azowskim. Obszar ten obejme zatem 14

miljonów dziesiątyn, z których 2 miliony nie są obecnie uprawiane i leżą odłogiem. W miarę rozwoju kolonizacji cały ten obszar będzie ogłoszony jako autonomiczny z administracją żydowską. Przepuszczalnie nastąpi to w 1927 r.”

Zatem w r. 1927 —

»Do Republiki żydowskiej mają należeć powiaty odeski i chersoński (b. gub. chersoński), dniewowski, melitopolski i berdianski (b. gub. taurydzkiej), części powiatów perekopskiego i teodozyskiego.«

Prócz tego doskonale porty: Odesa, Mikołajew, Chersoń, Skadok, Sewastopol, Teodozja.

Wyborny klimat, wspaniała gleba czarnoziemna...

Czekajmy więc do r. 1927...

A tymczasem zajmijmy się uwagami o antysemityzmie „Naszego Przeglądu”, organu sjonistów.

»Walka z antysemityzmem w Polsce nie może i nie powinna być prowadzona przez żydów. Pod tym względem różnimy się zasadniczo od starej szkoły asymilatorskiej, która zakłada na zachodzie specjalne towarzystwa dla propagowania filosemityzmu i ludziła się nadzieją, że za pomocą przesłanek logicznych zdoła usunąć objawy, tkwiące w psychice mas i mające niewątpliwie podkład uczuciowy”.

Ciekawe też jest zdanie „Naszego Przeglądu”:

»W przeciwieństwie do asymilatorów różnej maści jesteśmy przeto zwolennikami odrębności organizacyjnej żydowskich stronnictw politycznych, a w wielu wypadkach nawet ugrupowań zawodo-

wych, kulturalnych i akademickich“.

Odrębne organizowanie się żydów w związkach zawodowych, kulturalnych i akademickich jest bardzo, bar-

dzo na miejscu, tylko, niestety, sprzeciwiają się temu i sami żydzi w tych organizacjach i lewicowcy, którzy bez żydów czują się tam niesporo...

Eksportacja i pogrzeb zwłok ś. p. Władysława Nowcy.

W dniu 12 b. m. przed godziną 4-ą pp. tłumy publiczności zaległy ul. Kilińskiego — to mieszkańcy Włocławka gromadzili się, aby oddać hołd prochom świeżo zmarłego i długoletniego działacza społecznego na gruncie Włocławka, zacnego obywatela, prezesa Sądu Okręgowego, Władysława Nowcy. Przed domem żałoby na ul. Kilińskiego stanęli uczniowie Gimn. Ziemi Kujaw. dalej przedstawiciele Sądu Okręgowego, Rady Miejskiej — i tłumy ludu.

Niebawem wyprowadzono zwłoki, w czarnej dębowej trumnie, którą wzięli na barki koledzy zmarłego.

Przed trumną postępował ks. kan. Mikulski w asyście ks. prałata Borowskiego i ks. kan. Filipskiego, duchowieństwo, dalej p. Kwiatkowski z orderem zmarłego »Polonia Restituta« na poduszce, później gimn. Ziemi Kujaw. Za trumną postępowała rodzina i koledzy, następnie przedstawiciele władz państw. — cywilnych i wojskowych, samorządowych, instytucji społecznych, kulturalnych oświatowych, znajomi, przyjaciele oraz tłum publiczności.

Kondukt prowadzony przez ks. kan. Mikulskiego przechodził: ul. Kilińskiego, Nowym Rynkiem, Brzeską i placem Kopernika. Sklepy były zamknięte. Nastrój w mieście pannał żałobny i uroczysty, porządek na ulicach utrzymywała policja, której posterunki były znacznie pomnożone.

W katedrze.

Kondukt żałobny zatrzymał się przed Bazyliką katedralną, gdzie na ubranym w zieleń i kwiaty i rzeźbiście cwałującym katafalku, ustawionym pośrodku świątyni, złożono trumnę ze zwłokami ś. p. Władysława Nowcy.

Na trumnie spoczął order »Polonia Restituta« na pięknej poduszce i wieńce złożone przez Gimn. Z. Kuj. i inne instytucje, w których zmarły był prezesem.

Po odprawieniu egzekwii zebrani opuścili w uroczystym żałobnym nastrój świątynię.

Nabożeństwo żałobne.

Nazajutrz punktualnie o g. 10 r. odprawione było nabożeństwo żałobne za duszę Zmarłego.

Naprzód duchowieństwo odśpiewało wigilję, poczem Najdostojniejszy Pasterz J. E. ks. bp. dr. St. Zdzitowiecki w asystencji archidjakona ks. prałata P. Czapl, ks. prał. A. Borowskiego i ks. kan. Filipskiego odprawił Mszę św. żałobną, podczas której chór Seminarjum Duchownego pod dyrygenturą ks. Z. Olszewskiego prześlicznie wykonał śpiew Mszy Cascioliniego. Majestatyczne tony potężnego śpiewu nastrajały zebranych tłumnie w Bazylice katedralnej na ton mistyczny. Zwłaszcza ostatnie Comunio przedziwnie grało w duszy

słuchacza i odbijało się echem, co potraça o strunę wieczności...

Po śmierci otwiera się dla człowieka wieczność, pociągająca za sobą już wyrok niezmienny, trwałe...

W prezbiterjum w stallach, obok duchowieństwa, siedzieli przedstawiciele urzędów państw., samorządowych, instytucji i organizacji społecznych, dalej — przedstawiciele wojska — korpus oficerski — przedstawiciele szkół, kupiectwa, straży ogniowej i t. d.

W głębi nawy środkowej stał katafalk ubrany w zieleń, i jarzący światłem świec postawionych w lichtarzach — a na katafalku trumna ze zwłokami ś. p. Wład. Nowcy. Przy trumnie straż honorową trzymali członkowie Straży Ogniowej.

Po Mszy św. i po odśpiewaniu Libera, Najdostojniejszy Pasterz wyprowadził ciało Zmarłego do wielkich drzwi katedry, następnie poprowadził już kondukt żałobny ks. kan. Mikulski.

Pogrzeb.

Kondukt żałobny, prowadzony przez ks. kan. Mikulskiego wraz z duchowieństwem Włocławka przeszedł ulicą Tumską na Nowy Rynek, skąd przed gmachem Sądu Okręgowego — gdzie nieboszczyk urzędował — przemówił w krótkich lecz rzewnych słowach p. sędzia Łaszewski — żegnając zmarłego. — Po odegraniu marsza żałobnego Szopena przez orkiestrę

**FIRMA
F. WIECZORKOWSKI
i W. ŁAPIŃSKI
Sprzedaż
Skór**

Włocławek, Nowy Rynek 9.

Ma na składzie w każdej ilości skóry Pfeiffera, Temlera, zagraniczne i inne. Również pasowe, blanki, surowiec rymski i troki. Także skóry miękkie, jak: chromy, bukaty, gemzy, lakier, baranice na ubrania i kapelusze, juchty i t. p. Fabryczna sprzedaż gum obcasowych »Berson«, pasta na tuziny »Dobrolin« i wszelkie przybory szewskie.

Również skupuje się i wymienia na wyprawne wszelkie skóry surowe.

Ceny niskie.

Proszę Szanowną Publiczność przekonać się.

Z Kurji Biskupiej.

Kurja Biskupia we Włocławku donosi, że wiadomość jaka ukazała się w prasie o biskupstwie w Kaliszu (wiadomość tę za Kurjerem Łódzkim, Gońcem Kaliskim i gazetami śląskimi podało i „Słowo K.”) jest bezpodstawna, a conajmniej przedwczesna.

kolejową kondukt pogrzebowy skierował się w stronę ulicy 3-go Maja — w kierunku nowego cmentarza.

Nigdy jeszcze we Włocławku — jak tylko pamiętam — nie żegnało tylu mieszkańców naszego grodu zmarłego człowieka, jak właśnie teraz. — Któż nie brał udziału w orszaku pogrzebowym, któż tam nie był, komuż z zebranych nie stanęła łza w oku na widok tej trumny, w której spoczywał na zawsze ten wielki i uczynny działacz społeczny? — Cały Włocławek wyległ na miasto, gdyż nie było nikogo, kto by nie znalazł świetlanej postaci, dobrej a uczynnej!...

Widzieliśmy na pogrzebie wszystkich przedstawicieli miejscowych urzędów, instytucji, korporacji, szkół oraz wiele osób z okolic Kujaw.

W pogrzebie wziął również udział delegat z Ministerstwa Sprawiedliwości, Rymowicz.

Za trumną zaś kroczyła najbliższa rodzina zmarłego i kilkunastotyśięcny tłum ludzi.

Na cmentarzu.

Na cmentarzu, nad grobem zmarłego przemówił pierwszy, z ramienia sędziów p. sędzia Merkel, żegnając we wzruszających i rzewnych słowach pana Prezesa, który, jak żołnierz wytrwał do końca życia na swojej placówce i umarł jak bohater i wielki bojownik. Drugim z mówców był z ramienia Rady Miejskiej i szkoły p. Prezes Rady Miejskiej, dr. Piasecki i w dłuższym przemówieniu scharakteryzował działalność zmarłego — składając hołd człowiekowi, który przez lat kilkadziesiąt swoją nieznaną i niestrudzoną pracą i działalnością społeczną, ofiarami dobroczynnymi i kulturalnymi pozostawił serdeczny i szczerzy żal dla społeczeństwa. — Następnie z ramienia adwokatów przemówił p. mecenas Barcikowski — krótko lecz serdecznie żegnając zmarłego, jako, człowieka! — poczem trumnę z nieboszczykiem spuszczono do grobu.

Na twarzach zebranych na cmentarzu widać było ból i smutek, czuć było wzruszenie i na niejednym obliczu potoczyła się łza z oczu...

Niech odpoczywa w Chrystusie!

Co słyhać w Sieradzu.

(Korespondencja własna.)

Do Sieradza przybyła misja OO. Redemptorystów, którzy będą tam gościć od 1 do 15 marca. Dla okolicznych wiosek Sieradza odbywały się konferencje od 1 do 8. Cały zaś następny tydzień przeznaczony jest dla mieszkańców Sieradza.

Dnia 23 lutego odbyło się w Sieradzu posiedzenie Rady Miejskiej. Chociaż radni stawili się w małej ilości, bo zaledwie przybyła połowa, jednak przewodniczący Rady, burmistrz miasta, p. Mąkowski otworzył posiedzenie zwolane w drugim terminie, gdyż z powodu małej ilości radnych, w pierwszym terminie zebranie nie doszło do skutku. Na tem zebraniu Magistrat Sieradza, dzięki rozporządzeniu woj. Łódz., postanowił zaprowadzić nadzór sanitarno-weterynaryjny w rzeźniach miejskich. Nadzór nad tą organizacją oddano lekarzowi weterynaryjnemu p. Nossarzewskiemu.

Zgromadzenie SS. Urszulanek zwróciło się do Magistratu z propozycją następującą: SS. Urszulanki wezną pod swój zarząd szkołę Nr. 1 obowiązując się dobudować lewe skrzydło i przeprowadzić remont całej szkoły. Wzajemnie Magistrat ze swej strony da opał, oświetlenie i opłaci dozorczynię. Niniejsza propozycja została przyjęta.

Magistrat prócz tego wyasygnował 25 milionów mkp. na odnowienie kościoła św. Agnieszki w Krakowie. Postanowiono również brzezi Warty obsadzić drzewkami i wikliną. Na tym posiedzeniu została również nieprzyjęta prośba Inspektora szkolnego o dostarczenie każdemu kierownikowi szkoły 2 morgowych działów gruntu, ze względu na nieposiadanie przez Magistrat ziemi ornej.

Życie wewnętrzne Sieradza, jak widzimy, w dużej mierze zależy od członków Rady Miejskiej, którzy jednak, nie poczuwając się do swoich obowiązków i do ważności zadania, zaniedbują się w swej pracy, czego najlepszym dowodem jest nieprzychodzenie na zebrania.

Stanisław Żywica.

Z sali koncertowej.

(Koncert uczniów Seminarjum naucz. dn. 9 b. m. w sali Gimnazjum Ziemi Kujaw.)

Przy wszelkich występach, czy to teatralnych, czy koncertowych, musimy pamiętać, że inne wymagania stawia się zawodowym artystom, a inne amatorom. Jeżeli o tem zapomnimy, będziemy niesprawiedliwymi.

Oceniając z tego stanowiska ostatni koncert Seminarjum Nauczycielskiego, musimy stwierdzić, że powiódł się w zupełności. Publiczność wychodząc z sali (zaznaczmy: z sali zapelnionej...), wynosiła miłe i sympatyczne wrażenie.

Chór mieszany pod wytrawną batutą prof. Bojaskowskiego nie zawiódł pokładanego w nim zaufania, jakie zyskał sobie w występach swoich w Katedrze.

Bardzo podobał się utwór S. Poradowskiego p. t. „Leci piosenka”. Autor, b. uczeń tutejszego semin. naucz., wykazał w niej bezsprzecznie wiele talentu. Z solistów wymienić trzeba pp. Zychowiczównę, Teodorowiczównę — (śpiew), Głuszkowską (deklamacja) i Fabisińskiego (skrzypce). F.

Pan Prezydent a Zw. Harcerzy.

WARSZAWA, 14.3. P.A.T. Pan Prezydent Rzplitej przyjął delegację związku harcerstwa polskiego, prowadzoną przez przewodniczącego związku Dr. Strumiłłę w dniu 10 b. m. i przyjął protektorat nad związkiem, a także nad harcerskim złotem narodowym w r. 1924. W rozmowie z delegatami p. Prezydent zainteresował się obecnym stanem związku harcerstwa polskiego, i polecił przedstawić sobie odpowiedni materiał. Przyrzekł również odbyć przegląd zlotu narodowego w dn. 6 lipca b.r. i obiecał swą obecność na przedstawieniu urządzonym na cele harcerstwa polskiego w dn. 12 b. m. w teatrze Rozmaitości oraz ofiarował pół miljaru mkp. na związek harcerstwa polskiego.

Zakończenie sporu Watykanu z Kwiryntem.

LONDYN, 13. 3. Pat. „Daily Express” dowiadyuje się z Rzymu, iż należy oczekiwać w najbliższym czasie załatwienia sporu, datującego się od roku 1870 pomiędzy papieżem i rządem włoskim. Spór ma być załatwiony w następujący sposób: Rząd włoski pozostawia Watykan i całe wzgórze watykańskie Stolicy Apostolskiej i wybuduje na własny koszt pałac lub cały szereg domów dla kolegijum kardynałów. Natomiast stolica apostolska ma oddać rządowi włoskiemu wszystkie domy w których mieszkają obecnie kardy, nałowie.

Komu zależy
na otrzymaniu WĘGLA, KOKSU
w najlepszym gatunku

Komu zależy
na terminowej wysyłce z kopalń

Komu zależy
na niskiej cenie

Komu zależy
na dogodnych warunkach

Komu zależy
na solidnej obsłudze
zechce łaskawie zamawiać

WĘGIEL,

KOKS

WAGONOWO

W

HURTOWNI OPAŁOWEJ

M. NAPIÓRKOWSKI

WE WŁOCŁAWKU

ul. Kaliska Nr. 17, telefon 209.

UWAGA! Biuro czynne od g. 9 rano do g. 6 p. p.

Co niesie dzień?

MARZEC

15

SOBOTA

Dziś: Klemens Dworzak w., Zacharjusz pp., w.
Jutro: 2 Postu, Cyrjak z tow. mm., Julian m.
Wschód słońca o g. 6.17
Zachód o g. 6.2
Wsch. księżycy o g. 11.46
Zachód o g. 2.54

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Marzec	godzina	ciśnienie powietrza w mm/1000	temperatura w stopniach Celsjusza	zachmurzenie niebieskie 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
13	21	71,8	-9,0	0	C - 0
14	7	70,7	-13,6	00	C - 0
14	13	69,8	-3,0	00	C - 0

W dniu 13 marca najwyższa temperatura wynosiła -3,0, najniższa -11,5. Śnieg: - cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 15 marca r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Z giełdy d. 14.3:

Dolar	9.250.000
Funt angielski	39.750.000
Frank szwajcarski	1.602.000
Frank francuski	408.000
Frank belgijski	335.000
Liry włoskie	395.000
Korony czeskie	264.000
Korony austriackie (100)	-
4% poz. premj.	850.000
8% poz. złota	15.000.000
6% poz. seria II A.	1.350.000
6% pożycz. dol.	5.675.000
4 1/2% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego (216 mk. = 100 rub. rosyj.)	6.250.000 mkp.

Zmiany w Djecezi. Ks. Ignacy Pillich proboszcz z Rososyczy, dekanatu Szadkowskiego i ks. Franciszek Jasiński z Chartupi - Małej, dekanatu Sieradzkiego - jeden idzie na miejsce drugiego.

Posłowie dr. Konrad Ilski wiceprezydent st. m. Warszawy **Fr. Soltysiak** we Włocławku. Dziś w sobotę, wieczorem o godz. 8 ej, w sali Straży ogniowej przy ul. Zabiej 8 staraniem Chrz. Stow. Rzemieślników i Przemysłowców Polskich we Włocławku, poseł dr. Konrad Ilski, wygłosi odczyt „Rzemiosło i Przemysł Polski”, poruszy również wiele spraw aktualnych z dziedziny życia gospodarczo-finansowego. Osoba posła dr. Ilskiego w mieście naszym jest znana, i jeszcze w roku 1922 umiał sobie zjednać całe zastępy

rzemieślników i przemysłowców. Jest wybitnym parlamentarzystą, znającym potrzeby Państwa, każdego miasta i każdego zawodu. Poseł Fr. Soltysiak mówić będzie o ustawie zabezpieczającej na wypadek bezrobocia.

Poseł Soltysiak znany jest ze swej działalności w Komisji Ochrony Pracy i Opieki Społecznej. Mandat gosielski piastuje z Pomorza i cieszy się wielkim posłuchem pomiędzy Kaszubami. Bilety wejścia, dla członków Stow. po 250 tys. i dla gości po 500 tys. nabywać można w Stow. (stary Rynek) i przy kasie.

„Dzieci dla dzieci.” Pod tem hasłem komitet doradźnej pomocy dla nędzy wyjątkowej pod protektorem J. E. ks biskupa Zdzitowieckiego w dniu 17 marca (poniedziałek) o godz. 3.30 po połud. w teatrze „Nowości”, ul. Cyganka, urządził dla szkół powszechnych „Wieczór Baśni”, na który złożył się: komedijka, deklamacje, śpiewy i żywe obrazy. Przedstawienie będzie prawdziwie artystycznie wykonane i ma dać żywy obraz serdecznej troski o dolę najbiedniejszych. Niechże więc młodzież obecnością swoją zadokumentuje miłość dla tych malutkich. Ceny miejsc od 500.000 mk. do 3.000.000. Bilety można nabywać wcześniej w polskich księgarniach. Szczegółowe programy będą do nabycia przy wejściu do teatru.

Powtórzenie „Zaczarowanego Kola”. W nadchodzącą niedzielę znane we Włocławku Koło Dramatyczne przy Chrześ. Zw. Zaw. wystawia na scenie teatru „Polonia” po raz trzeci piękną sztukę, baśń dramatyczną Lucjana Rydla „Zaczarowane Koło” w 3 aktach. Kto jeszcze nie był na „Zaczarowanym Kole” niech korzysta ze sposobności, a napewno nie pożałuje, bo spędzi wieczór przyjemnie, zobaczy piękną wystawę, a także jednocześnie poprze cel i wysiłek młodych aktorów zawodowych. Zysk przeznaczony na cele oświaty robotniczej.

Wybory wiceprezydenta m. Włocławka. Prezydium Rady Miejskiej komunikuje, że w poniedziałek dnia 24 marca 1924 r. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w sali Magistratu posiedzenie Rady Miejskiej w celu dokonania wyborów wiceprezydenta m. Włocławka.

Na skutek ogłoszonego konkursu, na wyżej wymienione stanowisko zgłoszono 46 ofert.

Prezes Rady Miejskiej.
Dr. Piasecki.

Ze świata katolickiego.

Łącząc z całą świadomością, jak zawsze, prasa serjeczna lewicowa, nie wyłączając sekularsko-religijnej, wciąż jeszcze rozbrzmiewa odgłosami rzekomych, mimo że katorycznie zdemontowanych, kondolencyj watykańskich z powodu śmierci Lenina. Przytem po faryzejsko gorszy się z tego, co właściwie byłoby jej na ręce.

Św. Augustyn pozostawał był przez trzy lata w cieniu rzuconej nań potwarzy. Z tej okazji powiedział do wiernych: „Mnie wystarczy moje sumienie, wam zaś potrzebna jest moja dobra sława”. Wrogom Kościoła, udającym wiernych, potrzebna jest raczej jego infamja, by mogli wołać z Wolterem: „Ecraser l'infame!” — „Wyżęćcie infamja!” W tym celu, w braku skandalów istotnych, stwarzają je sztucznie i robią sztuczne triumfy, upozorowane udaniem zgorzaniem. To stała metoda i taktyka lewicy wszelkich odcieni, którą trzeba mieć zawsze w pamięci, aby się jej przeciwstawić skutecznie.

Coby to było za rozdzieranie szat wycie, rzekomo tragiczne, gdyby Stolica św. uznała państwo Eseseserepów, czy też Eseseserepek! Aby tę szatańską radość sobie zgotować, żydomasoneria kusi Watykan, jak szatan

Chrystusa, pokusą chwały „postępowości” i wzajemnego uznania jego władzy, gdyby wykonał ów karkołomny skok polityczny oraz oddał Bolshewji pokłon uznania. Gdy to się nie udaje, jak nie udało się raz już coś podobnego w czasie konferencji genueńskiej, przeciwdziałają mafią wszechświatową lansuje pogłoski o rzekomo bliskim już uznaniu Eseseserepii przez Watykan, aby choć zdeworjentować prześladowaną Cerkiew prawosławną i emigrację rosyjską i zwrócić je przeciw Rzymowi Papięży.

Daremnie wszakże puszczają w świat te próbne balony dezorientacyjne. Kola watykańskie oświadczyły stanowczo, iż nie może być mowy, ani o uznaniu rządu bolszewickiego *de facto*, ani *de jure*. Na przeszrodzie temu stoją nie tylko względy polityczne na Rosję prawdziwą, obecną i przyszłą, jej raczej należne, ale i względy doktrynalne, wynikające z ducha bezbożności, który ożywia ustroj państwowy bolszewicki.

Nieśmiertelny Piotr na Stolicy Rzymskiej woła nieśmiertelnie: „Etiam si omnes, ego non!” Chociażby wszystkie państwa tego świata uznały rząd SSS-Repów, nie uzna go Mocarstwo nie z tego świata, Mocarstwo nad mocarstwami!

Natomiast niesie ono ratunek ofiarom rządów tego rządu Antychrysta. Ratownicza Misja papieska, przybywszy do Rosji 20. 8. 1922, z końcem

T O R F

prasowany pierwszorzędnego gatunku (4900 calorji wydajności ciepła)

poleca z dostawą do domów

Skład żelaza

Skład żelaza

BRACIA RUDZIŃSCY

Włocławek, Piekarska 15, Tel. Nr. 5.

Odczyt-koncert. Zapowiedziany odczyt-koncert prof. warszawskiego uniwersytetu S. Cybulskiego odbędzie się w sobotę d. 29 marca, punktualnie o g. 7 wiecz. w Sali Aktowej Gimnazjum Ziemi Kujawskiej. Ilustrację muzyczną odczytu prof. Cybulskiego stanowić będą śpiewy chóralne, które wykonają dwa chóry gimnazjów państwowych: żeńskiego pod batutą prof. Bojakowskiego i męskiego pod batutą prof. W. Niwińskiego, oraz muzyka na fortepianie i na flecie. W ilustracji wezmą również udział tancerki, które wykonają tańce greckie. Całość zapowiada się niezwykle ciekawie i da sposobność słuchaczom, bez względu na stopień wykształcenia humanistycznego, zapoznania się z właściwą formą dramatu greckiego. Będzie to nieznaną dotychczas w naszym mieście prawdziwa uczta artystyczna muzyki starożytnej. W Warszawie podobny odczyt-koncert prof. Cybulskiego zgromadził tłumy publiczności w sali Konserwatorium Muzycznego. Należy się spodziewać, że i we Włocławku inteligencja miejscowa potrafi ocenić wysiłek organizatorów koncertu i da dowód tego, że nie tylko kina i sale balowe zapełniać się mogą tłumem Włocławian. Bilety nabywać można zawczasu u Pań z Zarządu Koła Opieki Gimn. im M. Konopnickiej i w Kancelarii tegoż gimnazjum od Imin. 30 do g. 2 pp. W niedzielę d. 30 marca dane będzie powtórzenie odczytu-koncertu wyłącznie dla młodzieży polskich szkół średnich z klas wyższych. Po rozpoczęciu odczytu publiczność nie będzie wpuszczona na salę.

Place nauczycieli i wpisy szkolne. Od komisji, ustalającej place nauczycieli i wpisy w szkołach prywatnych i społecznych, otrzymaliśmy komunikat następujący:

1) Wobec ogłoszonej przez główny urząd statystyczny zniżki kosztów utrzymania w miesiącu lutym o 2,16 proc. place nauczycielskie za miesiąc marzec obniża się o 2 proc. w stosunku do plac za miesiąc luty.

2) Rata wpisu na rachunek drugiego półrocza, płatna w marcu, wynosi od 75 do 84 milionów marek polskich w zależności od klasy i przeciętnej liczby uczniów w jednej klasie danej szkoły.

M Y S L I.

Wybrał J. K.

Wszystko, co jest wielkie, czy też w zakresie genialności, czy też świętości zawsze z początku zadziwia, przeraża i gorszy wszystko, co jest miernotą i rutyną.

Joly (Psychologja Świętych).

3) Powyższą ratę wpisu, jeżeli jeszcze nie została wpłacona, należy opłacić niezwłocznie, aby szkoły nie były zmuszone stosować rygorów, lub do rat zbyt późno wpłacanych doliczać kosztów pożyczek, zaciągniętych na pokrycie zobowiązań.

Członkowie „Komisji norm”: Stefan Kreczmar, przedstawiciel komisji wykonawczej delegacji rad pedagogicznych polskich szkół średnich m. st. Warszawy, Zygmunt Niklewski, przedstawiciel Koła przelożonych szkół średnich męskich, Janina Popielewska, przedstawicielka Koła przelożonych szkół średnich żeńskich, Stanisław Świelicki, przedstawiciel zarządu okręgu warszawskiego Towarzystwa nauczycieli szkół średnich i wyższych, Zygmunt Choromański, przedstawiciel komitetu wykonawczego Zw. zrzeszeń, utrzymujących szkoły średnie w Polsce.

Uczestniczył również w obradach „Komisji norm” zaproszony z grona komitetu organizacyjnego Zjednoczenia zrzeszeń rodzicielskich p. Józef Janota-Bzowski, który jednak, nie posiadając jeszcze odpowiednich uprawnień od szerszego grona przedstawicieli rodziców, nie czuł się w prawie położenia swego podpisu.

Kredyty w P. K. K. P. a subskrypcja na akcje Banku Polskiego. Wykonanie działalności subskrypcyjnej Banku Polskiego, aczkolwiek zlecone wielu bankom, w głównej mierze opiera się o Oddziały P. K. K. P. Tam zbiegają się wszystkie wiadomości o subskrypcjach tam kontroluje się, kto ile podpisał akcji Banku Polskiego.

Dlatego też Oddziały P. K. K. P. otrzymały instrukcje, aby badały specjalnie stan subskrypcji tych osób i instytucji, które korzystały i korzystają z kredytu w P. K. K. P. i ich ewentualne wnioski kredytowe już

wanych” skarbów kościelnych i cerkiewnych, a to z racji proletariackiego ich pochodzenia.

Wogóle 87-stronicowy kodeks karny bolszewicki obfituje w tego rodzaju perwersyjne dziwolagi. Nap.: ściga on swoich obywateli nie tylko w Rosji, ale i poza granicami jej, a zatem rosjanin, który uczy swej dzieci, poniżej lat 18, religji w Polsce lub we Francji, podlega karze; tak samo podlega jej Polak, który zwalcza bolszewictwo w Polsce, jeżeli wpadnie w łapy władz bolszewickich, przyczem nie jest wyłączone porwanie go z łona ojczyzny, jeśli się sam nie wybierze do Bolszewji. Coprawda, takie metody praktykowała już w Polsce i na Polsce biała caryca Katarzyna.

Mimo wszystko, jak czerwony carat został już zmuszony iść na ustępstwa, zarówno w stosunku do mocarstw politycznych, jak i mocarstwa Kapitału, tak też i będzie zmuszony pójść na ustępstwa w stosunku do Kościoła, lubo Kościół przed nim się nie pokłoni. Wyszczerebi on sobie kły na Opoce Piotrowej, a skruszyć jej nie zdola.

A bramy.. bolszewickie nie przezmogą Go!

X Charszewski.

września żywiła 4.000 głodnych; dziś żywi już 160.000. To dzieje się wówczas, gdy masonskie „Geistesfreiheit” zurychskie i „Myśli Wolne” warszawskie, na podstawie danych, wyssanych z palca, obliczają roczne oszczędności dworu papieskiego, w markach polskich, na tryliony. Ale bo w tych obliczeniach braknie zupełnie pozycji wydatkowej na wszelkie cele ratownicze, w których Stolica św. zawsze była i jest pierwsza, nie tylko co do czasu, ale i co do hojności, w stosunku do szczupłych jej dochodów.

Pod tym względem system masonski polega na panperyzacji Kościoła, począwszy od Papięży, skończywszy na wikariuszu parafjalnym, przemilczaniu ofiarności jego i skalowaniu go, że opływa w dostatki, aby potem krzyżać na cały świat, że robi oszczędności, niczem Harpagon moljerowski.

Ten system ujawnia się dziś najjaskrawiej w Bolszewji, gdzie księży muszą wykupywać patenty przemysłowe na dzierżawę kościołów i plebanij, wystawionych kosztem wiernych, i gdzie jednocześnie wisi nad nimi groźba robót przymusowych do 6 miesięcy za wymaganie ofiar na cele religijne, ba! nawet za przyjęcie jałmużny na intencję mszalną!

Równocześnie sądy bolszewickie amnestionują złodzieiów „zasekwestro-

W ogłoszeniu urzędowym,
zamieszczonym w dniu wczorajszym na 4-ej stronie „Słowa Kujaw”, w tytule statutu, zamiast „od przedmiotów zbytu” powinno być:
„od przedmiotów zbytku”.

SZPROTY

w każdej ilości stale na składzie
Plac Dąbrowskiego 14 tel. 235,
Sylwin Czarniecki

teraz łączą z subskrypcją akcji Banku Polskiego.

Wysokość subskrypcji poszczególnych firm powinna znajdować się w odpowiednim stosunku nie tylko do ich własnego majątku lecz również do zakresu korzystania z kredytów w P. K. K. P. Chodzi o to, aby ciężar budowy Banku Polskiego rozłożyć równomiernie i sprawiedliwie: im większe korzyści dana firma ciągnie z łatwego i taniego kredytu w P. K. K. P., tym większy musi wziąć udział w zapisach na akcje Banku Polskiego.

Będziemy uważać za rzecz najzupełniej słuszną i uzasadnioną, jeżeli P. K. K. P. na wszystkie firmy u niej akredytowane wywierać będzie odpowiedni nacisk.

Premjowa pożyczka dolarowa. Państw. zakłady graficzne ukończyły już druk obligacji nowowypuszczonej dolarowej pożyczki premjowej i dostarczyły je do placówek sprzedaży Oddziałów P. K. K. P. oraz do najważniejszych banków. Pożyczka wypuszczona zostaje w milionie odcinków po 5 dolarów każdy. Oprócz 5% w stosunku rocznym nabywcy obligacji pożyczki dolarowej mają szanse wygrania 388 premij na ogólną sumę 400.000 dolarów, które wylosowane będą co kwartał zaczynając od dnia 1 kwietnia. Pożyczka ma na celu zapewnienie posiadaczom dolarów i innych walut wysokocennych należytego oprocentowania, znajdujące się bowiem obecnie w prywatnym posiadaniu waluty obecne nie przynoszą żadnej korzyści ani ich posiadaczom, ani skarbu państwa. Obligacje pożyczki dolar. oczywiście sprzedawane będą tylko na dolary i inne waluty i znaki wysokocenne, dolarami będzie również pożyczka wykupiona przez Skarb Państwa w dniu 1 marca 1926 r. Przed tym terminem skup obligacji dokonywany będzie na żądanie posiadaczy przez P.K.K.P. za marki polskie według ceny emisyjnej, obowiązującej na dany dzień, a ogłaszanej w „Monitorze”.

Paszporty zwierzęce. Wszystkie zwierzęta domowe t. j. konie, bydło, owce, trzoda chlewna, przeprowadzone z jednej miejscowości do drugiej, powinny posiadać świadectwa pochodzenia, (paszporty zwierzęce) wydane przez właściwy urząd gminny. Ponieważ wiele osób do tego się nie stosuje, przeto województwo warszawskie poleciło odnośnym władzom sporządzać protokoły policyjne na winnych przekroczeń przepisów paszportowych i przesyłanie ich do sądów dla surowego ukarania.

Z rzeźni miejskiej. W miesiącu lutym zabito w miejscowej rzeźni 274 sztuki bydła rogatego, 513 cieląt, 47 owiec, 9 kóz, 505 świń.

KRONIKA POLICYJNA.

Kradzieże. W powiecie inowrocławskim dokonano kradzieży koni 1) klacz maści kasztanowatej, zadnia pęcina biała, 2) wałach, kasztan lisy, lat 7, Dochodzenia wszczęte.

— Gołębiowskiej Stanisławie skradziono 19 milionów marek.

Do odebrania. W komisariacie policji znajduje się książeczka wojskowa z notesem, znaleziona na placu Dąbrowskiego.

W komisariacie jest do odebrania kura przybłąkana.

Pociągnięcie do odpowiedzialności. Rogowskiemu Czesławowi ze wsi Olesno za pozostawienie koni na ulicy bez opieki, Brochockiego Józefa, Ozimińską Mariannę za uderzenie policjanta na służbie.

Z OKOLIC.

Kowal. W sprawie zajścia na zabawie, opisanego przez T. K. w 52 numerze „Słowa Kujawskiego”, zwołałem zebranie ogólne Stow. Młodz., które tę zabawę urządziło. Na tem zebraniu wyjaśniło się, że sam T. K. był sprawcą tego smutnego zajścia. Będąc wogóle usposobienia awanturniczego, zaczął on na zabawie dębów i drubny, aż od jednej z nich doczekał się rękoczynnej odprawy, co właśnie dało początek awanturze. Ze sam T. K. poczuwał się do winy, świadczy fakt ociągania się jego z przybyciem na będące w mowie zebranie. Trzeba było po niego posyłać, aby się stawił. Uległ dopiero stanowczemu żądaniu. Nie znalazł też u nikogo poparcia i obrony, na co sam użalał się gorzko, powołując się na koleżeństwo i sąsiedztwo. Oczywiście, nie rozumie on tak prostej rzeczy, jak to, że takie względy muszą być podporządkowane prawdzie i słusności. Odwołując się do nich na swoją korzyść, daje dowód, że chce być sądzonym stroniczo. Padłszy ofiarą własnej awanturności, odgrażał się zastrzeleniem swego przeciwnika, nie mówiąc już o skierowanych przeciw niemu, karczemnych wyzwiskach. Ostatecznie postrzelił go tylko strzałą pióra w „Słowie”, chociaż starałem się go od tego powstrzymać aż do wyjaśnienia sprawy na zebraniu ogólnym. Nie posłuchał, niechże znowu poniesie następstwa i tego swojego awanturniczego kroku. Precz z prawokatorskim awanturnictwem na zabawach młodzieży!

Ks. Dziwok,

Patron Stow. Młodz. w Kowalu.

TELEGRAMY.

Sprawy gdańskie.

GDAŃSK, 15.III. (P. A. T.) Na zasadzie postanowień umowy z 22 kwietnia 1920 r. Polska urządziła na wyspie Holm biuro sortowania pakietów pocztowych w komunikacji między Polską a zagranicą przez port gdański. Ponieważ jednak połączenie z wyspą Holm natrafia na rozliczne niedogodności, przeto Polska poczyniła starania o uzyskanie na pomieszczenie sortowni przesyłek pocztowych innych ubikacji i wydzierżawiła w tym celu od rady portu składy pod nazwą „Hamburg” i „Szczecin” w pobliżu dworca nadwiślańskiego w Gdańsku. Rada portu zgodziła się w dniu 29 września r. z. na wydzierżawienie tych składów Polsce na czas dłuższy. Prze-

ciwko temu orzeczeniu rady portu senat gdański wystosował protest do wysokiego komisarza Ligi narodów, stwierdzając, że rada portu nie ma prawa wydzierżawiania na dłuższy czas Polsce swych terenów, a tem samem senat gdański zażądał orzeczenia wysokiego komisarza co do istnienia poczty polskiej wogóle w Gdańsku. Z drugiej strony senat gdański odmówił Polsce prawa utrzymywania urzędu pocztowego na terenie w. m. Gdańska w innym miejscu, aniżeli w budynkach, przyznanych Polsce na ten cel na placu Heveniusa w mieście Gdańsku.

W sprawie powyższej wysoki komisarz Ligi narodów wydał w dn. 23 lutego r. b. orzeczenie, w którym stwierdza, że decyzja rady portowej, co do wydzierżawienia wspomnianych wyżej składów jest ważna z zastrzeżeniem, że w ubikacjach tych polska poczta nie będzie przyjmowała publiczności. Wysoki komisarz przytacza na wstępie swego orzeczenia motywy, przedstawione przez Gdańsk, oraz zapatrywania, wyluszczone przez rząd polski, poczem oświadcza, że jest zdania, iż w sprawie powyższej na zasadzie traktatów chodzi o kwestję bezpośredniej komunikacji pocztowej z Rzeczypospolitą Polską, w której to sprawie poczynione muszą być dla Polski wystarczające ułatwienia, a mianowicie: wszędzie tam, gdzie Polska będzie uważała za niezbędne korzystanie z potrzebnych terenów dla urzędzenia służby pocztowej, oraz wydatnej i dogodnej komunikacji przez obszar gdański. Z tych względów wysoki komisarz jest zdania, że żądania Polski są uzasadnione i nadają się do przyjęcia, zwłaszcza, że bezpośrednia komunikacja Polski z zagranicą jest czynnikiem, który należy mieć na uwadze. Wobec tego wysoki komisarz orzeka: 1) iż należy utrzymać nowy układ, zawarty przez radę portu z Polską, wraz z dołączonymi do niego warunkami i wydzierżawić polskiemu zarządowi na dłuższy okres czasu tereny, na których znajdują się składy „Hamburg” i „Szczecin” tak, aby Polska mogła urządzić tam urząd przesyłkowy i sortowniczy bezpośredniej służby pocztowej zamorskiej; 2) sortownia pocztowa w porcie ma być przynajmniej dla wysyłania przesyłek i pakietów pocztowych w komunikacji bezpośredniej między Polską a krajami zamorskimi w obydwóch kierunkach; nie może być jednak używana do załatwienia innych spraw pocztowych. Publiczność nie może mieć dostępu do tego urzędu pocztowego.

OFIARY.

Zamiast kwiatów dla ś. p. Władysława Nowcy wieloletniego kolegi w pracy społecznej składa 50 milionów na dom sierot „Opatrzność”.
Leon Kretkowski.

Zamiast kwiatów dla ś. p. Władysława Nowcy składa 25 milionów na dom sierot „Opatrzność”.
Ignacy Kretkowski.

P. Górski ze Świerczyna dla uczczenia ś. p. Władysława Nowcy — na ochronkę przy ul. Biskupiej mkp. 10.000.000.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dniu 7 marca 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod № 1933:

F. Wieczorkowski i W. Łapiński — „Sprzedaż skór”. — Celem spółki jest kupno i sprzedaż skór. Siedziba spółki znajduje się we Włocławku, Nowy Rynek 9. — Spółka rozpoczęła działalność 28 lutego 1924 roku. Spółnikami są: 1) Władysław Łapiński (ul. Warszawska 17) i 2) Franciszek Wieczorkowski (ul. Nowy Rynek 9) kupcy we Włocławku zamieszkałi. Spółka firmowa. Zarządzenie interesami spółki należy do obu spółników razem i każdego z osobna.

RTO chce wiedzieć co się w świecie dzieje.
TEH czyta i prenumeruje
„PRZEGLĄD ŚWIATOWY”
największe czasopismo ilustrowane w Polsce.
Do nabycia wszędzie - gdzie niema żądać.
Prenumerata kwartalna 12.000.000 mkp.
Wszelkie korespondencje i prenumeratę wysyłać pod:
Skrzynka poczt. 155, Warszawa.

Weksle, indasy, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania, jak również akty urzędowe, winny być podpisywane przez obu spółników łącznie. Czeki, korespondencja handlowa, pokwitowania z odbioru korespondencji pocztowej i telegraficznej, zwyczajnej, polecanej, wartościowej i pieniężnej, jak również pieniędzy, dokumentów, towarów, ładunków, przesyłek i tym podobnych ze wszelkich urzędów, instytucji, banków i od osób prywatnych, mogą być podpisywane przez któregośkolwiek jednego spółnika. Spółnicy podpisują zawsze pod stemplem firmy. Spółka zawarta została na czas nieokreślony, z tem zastrzeżeniem, że spółnik, pragnący wystąpić ze spółki obowiązany jest o swoim zamiarze wystąpienia zawiadomić notarialnie drugiego spółnika na sześć miesięcy naprzód.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dniu 7 marca 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod № 1932 — **Franciszek Tešiorowski i Ska**. — Celem spółki jest prowadzenie detalicznego handlu wyrobami żelaznymi i towarami malarskimi. Siedziba spółki znajduje się we Włocławku, plac Generała Dąbrowskiego № 4. Spółka rozpoczęła działalność dnia 15 marca 1923 r. Spółnikami są: 1) Karol Rudziński (ul. Szpitalna 11) i 2) Franciszek Tešiorowski (ul. Sienna 10) kupcy, we Włocławku zamieszkałi. Spółka firmowa. Zarząd i kierownictwo interesami spółki należy do obu spółników, którzy obowiązani będą działać zawsze na zasadzie wzajemnego porozumienia się. Wszelkie zobowiązania, weksle, przekazy, indasy wekslowe, cesje, czeki i pełnomocnictwa w imieniu firmy podpisywane będą pod stemplem firmy przez obu spółników łącznie. Sprzedaż i kupno towarów, odbiór pieniędzy, towarów, korespondencji zwyczajnej, polecanej, przesyłek pieniężnych i wartościowych uskutecznić może każdy ze spółników samodzielnie. Spółka zawarta została do 1 stycznia 1926 r. Jeżeli jednak na trzy miesiące przed upływem terminu, jeden spółnik nie wezwie notarialnie drugiego spółnika do zlikwidowania spółki, to spółka uważać się będzie za przedłużoną następnie na trzy lata i tak dalej z trzechlecia na trzechlecie aż do czasu notarialnego wezwania o likwidację na trzy miesiące przed upływem bieżącego trzechlecia lub do czasu nastąpienia przyczyny prawnej do ustania spółki.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Murarz Tomasz Kijanowski majster mularski jak przed wojną tak i obecnie przyjmuje wszelkie roboty mularskie. Włocławek ul. Królewiecka Nr. 21.

Plac przy ulicy Botanicznej 15 do sprzedania. Wiadomość: Skład Żelaza Bracia Rudzińscy, Plekarska 15.

Sadzonki sosny, drzewo porządkowe stelmarskie, taby torf prasowany sprzedam, majątek Ochocin 11 kilometrów szosą na Lipno p. Włocławek sk. pocz. 25.

Zgubiono portfel z pieniędzmi i różnymi dokumentami. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za nagrodą do Administracji „Słowa Kujawskiego”.

Zgubiono legitymację pocztową, książkę wojskową oraz papiery cechowe na im. Stanisława Czerniewskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do Policji.